

Název vzdělávacího materiálu: Dělbá státní moci.

Autor: Mgr. Martin Kovačka

Předmět: Člověk ve společnosti (Občanská výchova)

Ročník: 9.

Tematický celek: Stát a právo.

Stručný popis aktivity: Zápis a studijní materiál na téma Stát a právo.

Časová náročnost: 45 min

Metodické poznámky:

Materiál slouží k osvojení a zapamatování učiva.

Materiál lze využít jako zápis po výkladu nebo materiál rozdat žákům před výkladem, během výkladu si žáci v textu podtrhávají a dopisují vlastní poznámky.

Ověření: 25. 10. 2011

Dělení státní moci

- v demokratických zemích není moc ve státě soustředěna v rukou jednotlivce nebo jednoho orgánu, ale je vždy rozdělena

Dělení státní moci v ČR:

I. moc Zákonnodárná (legislativní)

- orgány, přijímají a schvalují zákony

Parlament ČR, který má dvě komory:

1) Poslanecká sněmovna

- 200 poslanců volených na 4 roky
- pasivní volební právo (od kdy mohou být zvoleni poslanci) 21 let

2) Senát

- 81 senátorů volených na 6 let (každé 2 roky je volena 1/3 senátorů)
- pasivní volební právo 40 let

II. moc Výkonná (exekutivní)

- orgány, které spravují a řídí stát

1) Prezident

- prezidenta volí Parlament na společné schůzi obou komor
- je volen na 5 let, ale může být zvolen maximálně dvakrát za sebou
- pasivní volební právo 40 let
- Ústava ČR zaručuje prezidentovi 21 pravomocí (např. je vrchním velitelem ozbrojených sil, jmenuje a odvolává vládu, uděluje milosti, jmenuje soudce atd.)

2) Vláda

- v čele vlády stojí premiér (ministrský předseda, předseda vlády)
- dále jsou členy vlády ministři, kteří se starají o určitou část státní správy (počet ministerstev není dán zákonem)
- sestavením vlády je většinou prezidentem pověřen předseda strany, která vyhrála volby do Poslanecké sněmovny
- vláda musí získat důvěru (musí jí podpořit) alespoň 101 poslanců, proto většinou vládu sestavuje jedna strana, ale více stran vytvoří vládní koalici

3) Územní samospráva

- určité územní celky se oblastech daných zákonem spravují sami

Obec – v čele obce stojí starosta (primátor), ale hlavním rozhodujícím orgánem je obecní zastupitelstvo

Kraj – v čele kraje stojí hejtman, ale hlavním rozhodujícím orgánem je krajské zastupitelstvo

III. moc Soudní (justice)

- orgány, které **rozhodují spory a trestají při porušení zákona**

- soudy musí být nestranné a nezávislé

- soudce jmenuje prezident na doživotí

- okresní, krajské, vrchní a nejvyšší soud + Ústavní soud (kontroluje pouze dodržování Ústavy ČR)